

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
професор

Олександр СОБОЛЄВ

«02» квітня 2025 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Маслак Вікторії Ігорівни

«Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки»

**поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
022 Дизайн (галузь знань 02 Культура і мистецтво)**

Дисертація Маслак Вікторії Ігорівни «Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки», виконана на кафедрі графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Ганоцька Ольга Василівна. Тема дисертації затверджена вченою радою ХДАДМ (протокол № 7 від 27.11.2020 року).

У попередній експертизі дисертації, проведеної на базі кафедри графічного дизайну ХДАДМ, беруть участь рецензенти: кандидат мистецтвознавства, професор Сбітнєва Надія Федорівна; кандидат мистецтвознавства, доцент Литвинюк Людмила Костянтинівна.

За результатами аналізу змісту дисертаційної роботи Маслак Вікторії Ігорівни поданих до розгляду наукових публікацій за темою дослідження, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дослідження, яку проведено на кафедрі графічного дизайну 21 березня 2025 р., визначено наступне:

Актуальність теми дисертації обумовлена тим, що сьогодні тема національної ідентичності досить міцно влаштувалася в дизайні. Якщо в 90-х роках ХХ століття дизайн більшості наших продуктів наслідував закордонні зразки, то зараз ситуація змінилася. На це вплинуло декілька причин: по-перше, глобально змінилася державна риторика в бік підтримки «українського», і, зокрема, українського продукту, що, в свою чергу, відобразилося на зростанні патріотичних настроїв серед населення – при проведенні маркетингових тестів все більше споживачів віддають перевагу українському продукту; по-друге, використання українських фольклорних елементів в дизайні продукту робить його «своїм», «рідним». Таким чином, поширюється бажання серед компаній-виробників бачити в своєму асортименті українські бренди і український дизайн упаковки.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дослідження виконане відповідно до плану науково-дослідницької роботи кафедри графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів полягає в тому, що авторкою зібрано та систематизовано візуальний матеріал з обраної теми, проаналізовано й узагальнено наукову літературу для визначення ступеню вивченості теми, проаналізовано етнокультурні особливості в дизайні сучасної споживчої упаковки в Україні, проведено польові дослідження щодо сприйняття етнокультурних традицій у дизайні сучасної української упаковки споживачами, а також розроблено рекомендації для впровадження адаптивних, концептуальних та креативних методів у практику сучасного дизайну. Крім того, сформульовано прогностичні тенденції та напрями подальших досліджень.

4. Новизна основних результатів дисертаційної роботи полягає в наступному:

- у роботі вперше досліджено специфіку етнокультурних традицій у дизайні сучасної упаковки в Україні за часів незалежності (1991 – нині), обумовлену історико-культурними і соціально-економічними чинниками; розкрито концептуальний підхід до інтеграції етнокультурних елементів у дизайн сучасної української упаковки як засобу візуальної ідентифікації національної продукції; запропоновано методiku створення пакувального дизайну з урахуванням традиційних українських естетичних принципів та сучасних тенденцій графічного дизайну;

- уточнено роль та значення етнокультурних традицій у формуванні конкурентоспроможності української продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках;

- окреслено специфіку застосування колористики та символіки в українському дизайні пакування, зокрема, як це впливає на сприйняття споживачами; еволюцію українського пакувального дизайну в контексті поєднання традиційного і сучасного, зокрема у різних товарних категоріях (харчові продукти, косметика, сувенірна продукція тощо); перспективи розвитку дизайну упаковки в Україні з елементами етнокультурних традицій;

- набуло подальшого розвитку вивчення принципів гармонізації етнічних елементів із сучасними технологіями друку та матеріалами, що використовуються у дизайні упаковки; підходів до створення дизайну упаковки, який би відповідав принципам сталого розвитку, з використанням локальних мотивів.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація Маслак Вікторії Ігорівни містить вступ, чотири розділи основної частини тексту, висновки, список використаних джерел, додатки (список ілюстрацій, ілюстративний матеріал, таблиці, список публікацій, апробація результатів дослідження). Висновки до кожного розділу дисертації є науково обґрунтованими, а їхній зміст підтверджується наявним аналітичним та візуальним матеріалом. Дослідження завершується загальними висновками, що підсумовують зміст роботи, є логічними та такими, що відображають ключові положення дисертаційної роботи. За структурою, змістом, рівнем виконання, актуальністю, науковою новизною, оформленням, мовою та стилем дисертація Маслак Вікторії Ігорівни відповідає вимогам, які пред'являються до оформлення кваліфікаційних дисертаційних робіт. Представлене дослідження не містить академічного плагіату. Перевірка проведена сертифікованою програмою Strike

Plagiarism. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів у роботі мають відповідні посилання на джерело з дотриманням встановлених вимог.

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони презентують реконструкцію формування і взаємодію етнокультурних традицій з дизайном упаковки. В результаті роботи отримана інформація і дослідження відповідають на питання, які існують у науці щодо історії розвитку упаковки за часів незалежної України, а саме специфіки та впровадження етнокультурних традицій в упаковку. Матеріали дисертації можуть увійти до праць з історії графічного дизайну, використовуватися як довідковий посібник для подальшого вивчення науковцями питань дизайну упаковки. **Практичне значення** дисертації в тому, що вона може бути використана для підготовки навчальних програм, посібників, у нормативних курсах та спецкурсах з історії українського дизайну, можливості використання отриманих результатів фахівцями таропакувальної галузі для вирішення актуальних проблем пакування та зовнішнього вигляду упаковки. Для сучасних дизайнерів будуть корисними запропоновані методи розробки креативної упаковки з впровадженням етнокультурних традицій з використанням нових сміливих експериментів. Крім того, отримані результати можуть бути використані у музейній практиці при формуванні фондів та розробці експозицій тематичних виставок.

7. Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані в доповідях на таких українських та міжнародних наукових конференціях, як: «Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва» (Черкаси, Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 23 квітня 2021 р.), доповідь «Специфіка інтерпретації етнодизайну упаковки»; IV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (Київ, КНУТД, 27 квітня 2022 р.), доповідь «Передумови розвитку етностилу в сучасному українському дизайні»; XXI науково-практична конференція молодих вчених «Новітні технології пакування» (Київ, ГО «Клуб пакувальників України», 29 березня 2023 р.), доповідь «Вплив українського декоративного мистецтва на сучасні технології пакування»; VII Міжнародна науково-практична конференція «Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності» (Львів, Львівський науковий форум, 14-15 липня 2024 р.), доповідь «Аналіз логотипів на етноупаковках: роль етнокультурних символів у формуванні бренду»; VII Міжнародна науково-практична конференція «Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі» (Київ, Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України, 28–29 червня 2024 р.), доповідь «Використання етноупаковки в країнах Східної Європи: Польща та Україна».

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні положення дослідження оприлюднені у 8 наукових публікаціях, з них: 3 – у фахових наукових виданнях, які входять до переліку МОН України (категорія Б), 5 – у збірках матеріалів наукових конференцій. Три опубліковані в рамках дослідження наукові праці є одноосібними публікаціями Маслак Вікторії Ігорівни.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ, В ЯКИХ ОПУБЛІКОВАНІ ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Маслак В. Перспективи розвитку етнокультурного пакування в Україні. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2023. №6(2). С. 279–287.
DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.6.2.2023.292151>
URL: <http://demiurge.knukim.edu.ua/article/view/292151/285325>
2. Маслак В. Етнічні мотиви у сучасному шрифтовому дизайні упаковки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. №70 (2). С. 66–73.
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-2-8>
URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/70_2023/part_2/8.pdf
3. Маслак В. І. Історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну української упаковки (на прикладі розробок студентів ХДАДМ). *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. №2. С. 114–121.
DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.2.13>
URL: <http://uad-jrnl.nau.in.ua/index.php/uad/article/view/241>

ПУБЛІКАЦІЇ, ЯКІ ДОДАТКОВО ВІДОБРАЖАЮТЬ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Маслак В. Специфіка інтерпретації етнодизайну упаковки. «Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва»: VII Всеукраїнська наукова конференція // збірка статей (23 квітня 2021 р.). Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2021. №7. С. 115–118.
URL: <https://conf.artka.ck.ua/art/article/view/481>
2. Ганоцька О., Маслак В. Передумови розвитку етностилу в сучасному українському дизайні. «Актуальні проблеми сучасного дизайну»: IV Міжнародна науково-практична конференція // збірник матеріалів (27 квітня 2022 р.). Київ: КНУТД, 2022. Т. 1. С. 16–19.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20787/1/APSD_2022_V1_P_016-019.pdf
3. Маслак В. І., Ганоцька О. В. Вплив українського декоративного мистецтва на сучасні технології пакування. «Новітні технології пакування»: XXI науково-практична конференція молодих вчених // матеріали доповідей, додаток до журналу «Упаковка» (29 березня 2023 р.). Київ: ГО «Клуб пакувальників України», 2023. С. 6–8.
URL: https://issuu.com/upakjour/docs/new_packaging_technologies_2023
4. Маслак В. І., Ганоцька О. В. Використання етноупаковки в країнах Східної Європи: Польща та Україна. «Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі»: VII Міжнародна науково-практична конференція // збірник матеріалів (28–29 червня 2024 р.). Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Запоріжжя: АА Тандем, 2024. С. 18–21.
URL: <https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2024/07/ScStrCEEur-Kyiv-June2024.pdf>
5. Маслак В. Аналіз логотипів на етноупаковках: роль етнокультурних символів у формуванні бренду. «Пріоритетні напрями досліджень в

науковій та освітній діяльності»: VII Міжнародна науково-практична конференція // збірник матеріалів (14-15 липня 2024 р.). Львів: Львівський науковий форум, 2024. С. 33– 35.

URL: <http://www.lviv-forum.inf.ua/save/2024/14-15.07/Збірник.pdf>

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження Маслак Вікторії Ігорівни на тему «Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво.

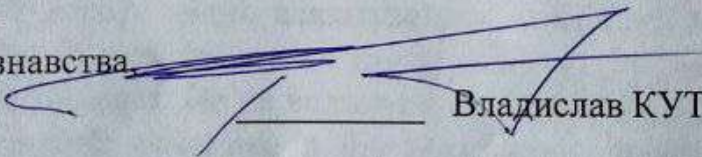
2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Маслак Вікторії Ігорівни на тему «Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво, вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації, рекомендувати дисертацію Маслак Вікторії Ігорівни на тему «Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки» за спеціальністю 022 Дизайн до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

кандидат мистецтвознавства,
доцент

Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

«21» березня 2025 року